

Lapin yliopiston ylioppilaskunta

Eduskuntavaaliohjelma 2023

LAPIN YLIOPISTON YLIOPPILASKUNTA
THE STUDENT UNION OF THE UNIVERSITY OF LAPLAND

Johdanto

Laadukas, tasa-arvoinen ja maksuton koulutus sekä koulutetut ja hyvinvoivat osaajat ovat suomalaisen yhteiskunnan tärkeimpiä kulmakiviä. Ilman laadukkaan koulutuksen synnyttämiä osaajia Suomi ei pärjää globaalissa kilpailussa. On pidettävä huolta, että korkeatasoista koulutusta ja tutkimusta on tarjolla ympäri Suomen - myös Lapissa.

Jotta nykypäivän ja tulevaisuuden osaajat voivat loistaa taidoillaan, täytyy sekä arjen valinnoissa että Arkadianmäen päätöksentekopöydissä kiinnittää huomio elinkelpoiseen ympäristöön sekä hyvinvointiin. Elinkelvoton ympäristö tai pahoinvoivat osaajat eivät palvele ketään, ei minua, ei Sinua eikä suomalaista yhteiskuntaa.

Tämä vaaliohjelma sisältää lappilaisten yliopisto-opiskelijoiden ratkaisuja nykypäivän ja tulevaisuuden haasteisiin. Toivottavasti juuri Sinä ohjelman lukija olet rohkea muutoksentekijä ja muutat tätä maailmaa parempaan suuntaan.

Rovaniemellä 21.10.2022

Evilla Lumme

Hallituksen jäsen, kunta- ja vaaliasiat

Laadukas korkeakoulutus suomalaisen yhteiskunnan perustana

Maksuton ja laadukas koulutusjärjestelmä on suomalaisen hyvinvointivaltion perusta. Korkeakoulututkinnon tulee säilyä maksuttomana, eikä korkeakouluille tule antaa oikeutta periä maksua toisesta tutkinnosta. Säilyttämällä myös toisen korkeakoulututkinnon maksuttomana kannustamme ihmisiä elinikäiseen oppimiseen, emmekä rankaise alanvaihtajia.

- Tutkintoon johtava koulutus on maksutonta, oli kyseessä ensimmäinen taikka toinen tutkinto. Maksuton koulutus on suomalaisen hyvinvointivaltion perusta!
- Yliopistojen rahoitusmalleissa on huomioitava taiteiden alan koulutus ja taiteellinen toiminta.
- Lisätään yliopistojen rahoitusmalliin hyvinvointia tukeva indikaattori.
- Palautetaan ikuinen opinto-oikeus.

Koulutustaso nousuun!

Suomalaisten nuorten työikäisten koulutustaso on pudonnut OECD-maiden keskitason alapuolelle, ja Lapissa tilanne on muuta maata heikompi. Suomen korkeakoulupoliittiseksi tavoitteeksi on asetettu, että 50 prosentilla suomalaisista olisi korkeakoulututkinto. Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää sitä, että koulutuksen perusrahoitus kasvaa.

- Aloituspaikkoja lisätään ympäri maata, jotta korkeakoulutuksen saavutettavuus turvataan ja osaajapulaa saadaan ratkottua kaikkialla maassa.
- Aloituspaikkojen lisäykset on rahoitettava täysimääräisesti.
- Luovutaan ensikertalaisikiintiöistä ja kehitetään opiskelijavalintajärjestelmää. Painotetaan opiskelijavalinnoissa yksityiskohtien ulkoa opettelemisen sijaan kykyyn soveltaa aineistoja. Aikaisemman opintomenestyksen tulisi korostua valinnoissa nykyistä vähemmän.

Pysäytetään mielenterveyskriisi!

Opiskelijat voivat huonommin kuin koskaan. Joka kolmas korkeakouluopiskelija kärsii mielenterveys- tai ahdistusoireista, ja mielenterveysongelmat ovat suurin työkyvyttömyyseläkkeiden aiheuttaja. Tilanne on sekä inhimillisesti että taloudellisesti kestämätön, ja mielenterveyskriisi vaatii tulevalta hallitukselta pikaisia toimia.

- Toteutetaan terapiatakuu viipymättä. Muutetaan psykoterapiakoulutus maksuttomaksi, jotta voidaan vastata kasvavaan psykoterapeuttitarpeeseen.
- Turvataan YTHS:n rahoitus. Rahoituksen tulee vastata palveluiden kysyntää.
- Taataan opintopsykologin palveluiden saatavuus.

Riittävä toimeentulo opiskelun turvana

Opintotukijärjestelmä on ollut koko 2000-luvun ajan jatkuvien muutosten kohteena. Opintorahaan ja tukikuukausien määrään kohdistuneet leikkaukset ovat kiristäneet opiskelijoiden toimeentuloa. Samalla valtion opintolainakanta on noussut ennätysuureksi.

LYY kantaa huolta Lapin elinvoimasta ja osaavan työvoiman saatavuudesta. Emme kuitenkaan kannata opiskelijoiden toimeentulon käyttämistä aluepolitiikan välineenä.

- Opiskelijan ensisijainen toimeentulon muoto on opintotuki. Opintotuen lainapainoitteisuutta ei tule lisätä ja opintolainan korolle asetetaan katto. Korotetaan opintorahaa 100 eurolla.
- Alueellista opintolainahyvitystä ei oteta käyttöön kokeilun jälkeen.
- Kelan ateriatuen tulee mahdollistaa laadukas, monipuolinen ja terveellinen opiskelijaruokailu. Ateriatuen tasoa tulee korottaa suhteessa tuotannon kulujen nousuun.
- Opiskelijat otetaan mukaan sosiaaliturvauudistukseen.

Laadukas ja kohtuuhintainen koti on sujuvan opiskelija-arjen edellytys

Asuminen kattaa noin puolet korkeakouluopiskelijan menoista. Opiskelija-asuntoja rakentamalla pidetään huolta siitä, että opiskelijalle jää vuokranmaksun jälkeen rahaa myös muihin elämisen kustannuksiin.

- Opiskelija-asuntojen investointiavustus tulee nostaa enintään 20 prosenttiin asuntojen hankinta-arvosta.
- Opiskelija-asumisen tuotantotukien tulee kannustaa ilmastoystävällisiin ratkaisuihin kuten puurakentamiseen.

Finland says welcome

Heikkenevän huoltosuhteen Suomi ja Lappi tarvitsevat lisää maahanmuuttoa ja kansainvälisiä osajia. Työllistymisen haasteita tulee purkaa ja asenteiden tulee tukea kansainvälistymistä, jotta voimme houkuttaa tänne ihmisiä opiskelemaan ja tekemään töitä.

- EU- ja ETA-alueen ulkopuolelta tulevien opiskelijoiden lukukausimaksuista luovutaan.
- Perustetaan Students at Risk -apurahajärjestelmä poliittista vainoa ja väkivaltaa pakeneville korkeakouluopiskelijoille.

Suomi toimii puhtaamman ja kestävämmän maailman puolesta

Ilmastonmuutos ja elonkirjon hupeneminen uhkaavat elämän edellytyksiä. Suomen tulee olla edelläkävijä ympäristökriisien torjumisessa ja kantaa globaalia vastuuta ekokriisien hillitsemiseksi.

- Suomi on hiilineutraali vuonna 2035.
- Luonnonsuojelun rahoitusta nostetaan, ja suojeltujen alueiden osuutta maapinta-alasta kasvatetaan EU:n biodiversiteettitavoitteiden mukaisesti.

